

BCIL NIVELL-B

DENOMINACIÓ :	Pedró i capelleta de façana de Sant Roc
Altres denominacions:	
SITUACIÓ :	Pedró: carrer de la Creu (emplaçat on hi havia l'ermita de Sant Roc) Capelleta: carrer Nou, 43
DATA DE CONSTRUCCIÓ :	Capella i capelleta de façana de 1886. Pedró de 1942.
AUTOR :	Ermita de Josep A. Torner Vilaseca, mestre d'obres (desapareguda) Torner va ser l'autor de l'aixecament de plànols del temple de Vic (1884), amb una primera reconstrucció ideal.
PROMOTOR :	Devoció popular, veïns del carrer Nou.
TIPOLOGIA :	Monuments religiosos.
CONTEXT :	Àrea d'entrada a Torelló venint de Manlleu. Situat al capdamunt de les escales del carrer de la Creu, el qual és perpendicular i uneix peatonalment el carrer de Manlleu i el carrer de la Creu.
RÈGIM URBANÍSTIC :	
Planejament Vigent:	Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.
Classificació:	Sòl Urbà.
Qualificació:	
RÈGIM JURÍDIC :	
Titularitat:	
Condicions / servituds:	

BCIL NIVELL-B**DESCRIPCIÓ :**

La petita capella de 1886, disposava de 49 metres quadrats, es va fer amb pedra de la zona i pedra artificial, tenia una sola nau, un absis semicircular i dues absidioles laterals amb retaules. La façana principal era orientada a sud-oest i era acabada per un frontis coronat per una creu. A la part posterior hi havia un campanar d'espadanya.

En desaparèixer, es va aixecar l'actual pedronet en el mateix emplaçament. És una capelleta d'arc de mig punt, orientada també a sud-oest, situada en la part superior d'una pilastra de planta quadrada i de secció contínua de baix a dalt, arrebossada i emblanquinada, protegida per una coberta a dues aigües i amb unes aletes, de mamposteria vista, als laterals per donar més base. Un graó de pedra als peus acosta la visió del sant. Quatre peces de còdol laminat componen una creu aplacada en el tronc de la pilastra i una segona creu de ferro corona la teulada.

A l'espai reduït on se situa, envoltat d'edificis, se li ha donat un tractament de petit àmbit de recés i descans.

També existeix una capelleta de paret constituïda per una fornícula arcada construïda en honor del mateix sant Roc a la façana de l'edifici situat al carrer Nou número 43. Protegida per un vidre emmarcat de fusta i a l'interior, acompanyant la imatge del sant i el gos, hi ha unes floritures i uns cortinatges blancs decoratius.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original: Culte religiós.

Actual: Culte religiós.

ESTAT DE CONSERVACIÓ: L'èrmita ha desaparegut. El pedró i la fornícula es conserven força bé.

VALORACIÓ: Els elements que queden són testimoniats de l'èrmita que va existir i formen part de la història de la vida social i religiosa de la població.

DADES HISTÒRIQUES: Pedró dedicat al culte de sant Roc en substitució d'una capella destruïda durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939).

L'origen llegendari del sant és medieval, residí a Montpeller (Provença) entorn de 1295-1327. La seva iconografia va associada sempre al seu gos i juntament amb sant Sebastià se'n associa al guariment de la pesta i d'altres malalties contagioses. El seu culte s'estengué al segle XV per tot Europa. La seva festa és el 16 d'agost i és celebrada a molts indrets dels Països Catalans. A Barcelona el culte popular arrela després de la pesta de 1587.

A la Vall del Ges, el culte a sant Roc i sant Sebastià és força estès, donat que el flagell de la pesta i altres malalties contagioses afectaren la població des del segle XV.

Pel que fa als orígens de la capella destruïda els trobem en una prometença dels veïns del carrer Nou davant l'amenaça del còlera l'any 1885. La capella, bastida l'any 1886 pel mestre d'obres Josep A. Torner i impulsada per Jaume Bardolet, Josep Llach, Miquel Santigosa i Casimir Faura, va ser fruit d'aquesta promesa.

BCIL NIVELL-B

Aquesta capella s'aixecà al capdamunt del camí de Manlleu en un terreny del mas Colomer, cedit pel propietari Manuel Parés, just vuit anys després de convertir-se el camí en carretera provincial, l'any 1878. Quedava molt a prop de les masies de La Creu i de la Cabanya. Durant els anys 50 es projectà un nou carrer que es digué Sant Roc; aquest comença al costat de la masia desapareguda del Colomer.

La capella és tardana si la comparem amb l'altra capella de la Vila, Rocaprevera, però no hem d'oblidar que el culte marí ocupava el primer lloc pel que fa a veneració popular i per altra banda els patrons de la vila eren sant Feliu, sant Fortià i sant Isidre.

Els veïns del carrer Nou celebraven la seva festa el 16 d'agost; amb els donatius recollits durant l'any s'engalanava el carrer i es pagava l'ofici a la capella.

L'edifici no va tenir una llarga vida perquè va ser totalment destruïda durant el període revolucionari, agost-setembre de 1936. La Vall del Ges, com la resta de Catalunya, visqué uns mesos d'efúria revolucionària en els quals la destrucció de patrimoni religiós, duta a terme per individus amb un fort component anticlerical i d'idees anarcosindicalistes, no pogué ser evitada per les autoritats municipals.

La capella no fou reconstruïda després de la Guerra Civil; al seu lloc s'edificà un pedronet l'any 1942 amb les escales d'accés, aleshores encara apartat del nucli urbà.

Actualment el pedró es troba voltat d'edificis i l'indret ha perdut l'encant de l'antic romiatge.

El culte a sant Roc també el trobem a la fornícula que hi ha a la casa 43 del carrer Nou, amb imatge restaurada l'any 1941. Aquesta capelleta mural es va fer a la part baixa del carrer Nou per les desavinences sorgides durant la construcció de la capella l'any 1886.

BIBLIOGRAFIA:

Gràfica:

- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Estructures i Usos del Sòl Urbà i Urbanitzable, E. 1: 4.000. Torelló 1999.

- MOLERA I CLOTA, SANTI, *L'Abans*. 2001-2002. Pàg.528.

- AMT, Llicències d'obres, 1886.

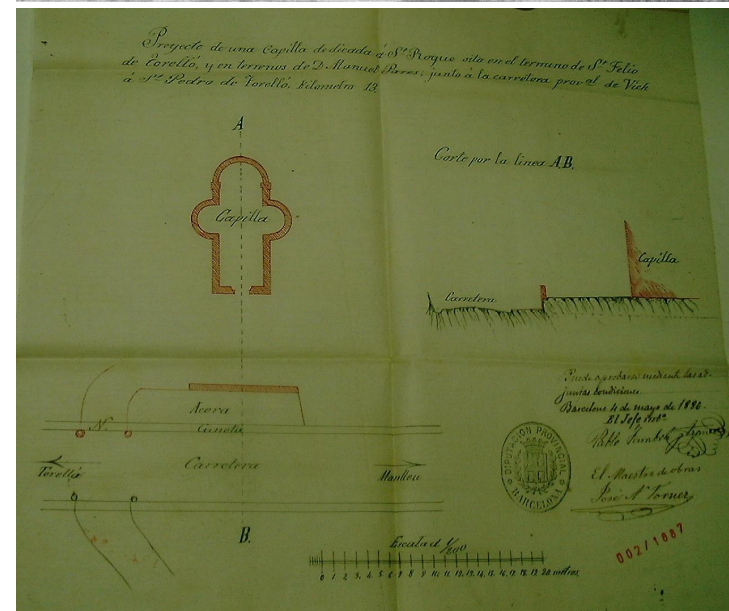
Escrit:

- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA.

- SOLÀ MORETA, FORTIÀ, *Història de Torelló*. Vol. II. Pàg. 214-215.

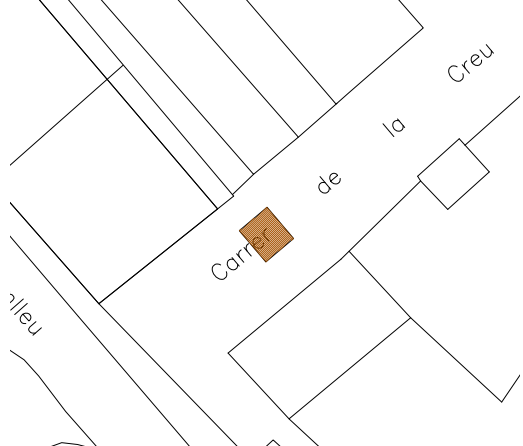
- MOLERA CLOTA, SANTI, *L'Abans*. Pàg. 526-530.

- LACUESTA, Raquel, *Restauració monumental a Catalunya* (segles XIX i XX). Diputació de Barcelona, 2000, pàg. 39-40

BCIL NIVELL-B

núm. d'ordre

EP	ELEMENTS PAISATGÍSTICS	EP	Pàg. 4	DESCRIPCIÓ DEL BÉ: - Pedronet d'obra amb capella, de planta quadrada adornada amb un sòcol de còdol de riu.
		DENOMINACIÓ: Pedró de Sant Roc		
PLÀNOL DE SITUACIÓ		SITUACIÓ: Carrer de la Creu		RAONS QUE ACONSELLEN LA SEVA INCORPORACIÓ AL CATÀLEG DE BÉNS: - Per ser una fita territorial - Per raons històriques
COORD. UTM	X: 435182,1000 y: 654876,7165			
REF CADASTRAL				
DETERMINACIONS NORMATIVES: - Nivell d'intervenció "B" - Protecció integral del monument - La capella del carrer Sant, com les altres que estan incloses en edificis civils del nucli urbà han de mantenir-se al seu lloc, tot i que s'enderroquin els edificis (si el catàleg i la normativa urbanística ho permet)				